

HITEK-ARRANGEMENTER FORÅRET 2015

Da Vinci – kunstner, videnskabsmand og opfinder

v/ cand.scient. Michael Cramer Andersen, Christianshavns Gymnasium

Onsdag 28. januar 2015, kl. 16.00 – 18.00 Arr.nr. 310975

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31-33, 1780 København V

Kunstneren, videnskabsmanden og opfinderen Leonardo da Vinci levede i renæssancens Italien fra 1452 til 1519. Han fik en alsidig uddannelse som kunstner og forbedrede systematisk sin kunst gennem videnskabelige studier af natur og mennesker. Under sine skiftende ansættelser hos fyrster fik han mange tekniske opgaver, der resulterede i opfindelser som ofte var forbedringer af tidligere ideer. Leonardo praktiserede en eksperimentel arbejdsmetode, længe før den blev indført i videnskaben af Tycho Brahe og Galilei.

Michael Cramer Andersen vil ud fra en række eksempler vise hvordan Leonardos kunst, videnskab og teknik var en del af et komplekst helhedssyn.

Årsmøde

Onsdag 25.februar 2015, kl. 15.00 –16.00 Arr.nr. 312855

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

HITEKs årsmøde afvikles i overensstemmelse med forretningsordenen. Se HITEKs hjemmeside <https://ida.dk/content/hitek>

Telefonen – den allestedsnærværende forbindelse i en skrumpende verden

v/ museumsinspektør for videnskabshistorie Hans Buhl, Steno Museet, Aarhus Universitet

Onsdag 25. februar 2015, kl. 16.00 –18.00..... Arr.nr. 312857

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Telefonen knytter mennesker sammen over alle afstande. Vi ringer til kæresteren, børnene, kunderne, lægen og pizzabuddet. Ja, telefonen er vel nærmest uundværlig i nutidens samfund. Men da den blev opfundet i 1876 afhjælp den ikke et stort og udtalt behov for at alle kunne tale med alle, fjern eller nær. Telefonen var i virkeligheden et utilsigtet resultat af et forsøg på at løse et helt andet problem, nemlig manglende kapacitet i telegrafsystemet, og i begyndelsen blev telefonen blot betragtet som et interessant stykke legetøj.

Hans Buhl vil fortælle historien om telefonens udvikling fra de første primitive telefonapparater til vor tids avancerede smartphones, og undervejs vil Hans Buhl slå ned på så forskelligartede emner som telefonens baggrund og opfindelse, telefon-centraler, langdistancetelefonteknologi, telefonkultur og mobiltelefonens revolution af den personlige telekommunikation.

Besøg på Gentofte Brandmuseum

v/ Søren Wittrup Sørensen

Mandag 9. marts 2015, kl. 16.00 –17.30..... Arr.nr. 312858

Torsdag 12. marts 2015, kl. 16.00 –17.30..... Arr.nr. 312859

Gentofte Brandmuseum, Hellerupvej 5B, 2900 Hellerup

Gentofte Brandmuseum blev indviet den 17. maj 1987 – på Brandvæsenets 85 års fødselsdag – og drives af Museumsforeningen, hvis formål er at bevare Gentofte Brandvæsenes materiel og historie. Museet er placeret i et helt unikt miljø på Gentofte Kommunes gamle brandstation fra 1909.

Museet viser Brandvæsenets udvikling fra midten af 1800-tallet frem til i dag. Man kan se håndkraftsprøjter fra de gamle sprøjtehuse og motordrevne brandbiler – bl.a. den danskbyggede Gideon automobilsprøjte fra 1919, Triangel-sprøjter fra 1930-erne og en officersvogn fra 1946. Udstillingen tæller også utallige genstande fra brandspande og slanger af læder over brandhager, brandhaner, strålerør, uniformer, røgmasker til beskyttelsesdragter m.m.

Dansk industri i Kina – en mere komplet historie om outsourcing

v/ Louise Skyggebjerg, ph.d. i historie, souschef/museumsinspektør på Danmarks Tekniske Museum

Torsdag 26. marts 2015, kl. 16.00 –18.00..... Arr.nr. 312860

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Den industrihistoriske forskning i Danmark har især koncentreret sig om, hvad der foregår inden for landets grænser. Hvad angår outsourcing har fokus i alt væsentligt været på tab af arbejdspladser i Danmark. *Men er det den fulde historie om dansk industri i globaliseringens tidsalder?*

I 2013 rejste foredragsholderen sammen med erhvervshistoriker Kristoffer Jensen fra Industri-museet til Kina for at se på, hvad danske virksomheder har bygget op på den anden side af jorden, og for at sammenligne dansk industri i Kina med dansk industri i Danmark. Samtidig dokumenterede Arbejdermuseet en dansk virksomheds udflytning til Thailand, og baseret på resultaterne fra de to projekter vil foredragsholderen sætte fokus på outsourcing i et hverdagsperspektiv. Som en flytteproces og som en permanent tilstand, og med inddragelse af parametre som virksomhedskultur, kulturforskelle, arbejdsforhold og teknologi.

Mekaniske Musikinstrumenter

v/ radiomekaniker Jess Laursen

Tirsdag 14. april 2015, kl. 16.00 – 18.00 Arr.nr. 312862

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Mennesker har altid selv lavet musik – ved at spille på eller med primitive fløjter, trommer, klokker og mere avancerede instrumenter. Mennesket har så at sige været del af instrumentet. Med mekaniske musikinstrumenter forholder det sig anderledes. Al musikken frembringes og udføres helt mekanisk uanset om der er tale om et eller flere musikinstrumenter eller om hele koncert- eller jazz-orkestre.

I foredraget skal vi høre, hvad mekanisk musik er, hvornår det hele begyndte, og hvordan den mekaniske musik har udviklet sig gennem tiderne. Støttet af lyd og billede gennemføres en tidsrejse fra de første simple klokke- og fløjtespil, over lirekassen, og op til de helt store musikmaskiner med mange instrumenter, der kunne erstatte hele orchestre og for eksempel spille op til dans.

Jess Laursen er uddannet radiomekaniker og blev efter et ophold i England hos PYE i begyndelsen af 1950'erne ansat som en af Statsradiofoniens første TV-teknikere. Jess Laursen har gennem et langt liv interesseret sig levende for mekanisk musik.

Italiensk mode i Danmarks oldtid. – Trends og materialer i dragter fra bronze- og jernalderen

v/ Luise Ørsted Brandt, cand.mag., ph.d., Center for Geogenetik og Center for Tekstilforskning, Københavns Universitet.

*Torsdag 7. maj 2015, kl. 16.00 – 18.00 Arr.nr. 312863
Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V*

I oldtiden har fremstillingen af tøj været en kompliceret affære, og de tilgængelige materialer har været af afgørende betydning for hvilke dragter, der kunne produceres. Skind er det ældst kendte råmateriale, men specielt uld fik efterhånden enorm betydning for dragten og tekstilhåndværket.

Luise Ørsted Brandt, som er forhistorisk arkæolog med speciale i naturvidenskabelige analyser, vil fortælle om, hvordan man ved at udvinde mikroskopiske DNA-streng og proteiner fra skind, uld og dyreknoget fra oldtiden kan fortælle om de dyr, der leverede råmaterialerne til dragterne.

Luise Ørsted Brandt vil beskrive skinddragter og tekstiler fra Danmarks oldtid og deres vidnesbyrd om tilkomsten af nye råmaterialer og teknologier, der var inspireret af moden i Centraleuropa og Romerriget. Luise Ørsted Brandt vil fortælle om uldens udvikling i Mellemøsten, om nogle af de tidligste danske ulddragter i Egtvedpigens grav, og om Romerrigets indflydelse på den danske mode omkring Kristi fødsel.

Foredraget er en opfølgning på foredraget ”*Importeret undertøj på moselig – hvad gamle tekstiler kan afsløre*” i januar 2013, hvor Luise Ørsted Brandt var en af foredragsholderne. Ved denne lejlighed bad HITEK Luise om at ”vende tilbage”, når hun havde fået analyseret de indsamlede data, og resultaterne foreligger nu i hendes ph.d.-afhandling.

Historiske computere vækkes til live – Besøg i Dansk Datahistorisk Forenings samlinger

*Mandag 18. maj 2015, kl. 16.00 – 18.00 Arr.nr. 312864
Onsdag 20. maj 2015, kl. 16.00 – 18.00 Arr.nr. 312865
Tapeten, Magleparken 5, 2750 Ballerup.*

Dansk Datahistorisk Forenings samlinger befinder sig i en kælder under en tidligere tapetfabrik i Ballerup. Samlingerne består af alle former for hardware og software fra den danske datahistorie, indsamlet gennem de sidste 25 år, og spændende fra computere og databehandlingsudstyr over software og manualer til et righoldigt bibliotek.

Specielt skal fremhæves et antal meget tidlige computere, som er udviklet og produceret i Danmark, og som for fleres vedkommende stadig fungerer. For eksempel en RC4000 fra Regnecentralen fra 1968, som er berømt for Per Brinch Hansens basale multiprogrammerings system. Andre systemer, der er vakt til live, er en IBM System/3 fra 1969 samt nogle mikrocomputere fra starten af 80'erne.

Der vil være rundvisning i samlingerne, og ved begge arrangementer vil medlemmer fra *Dansk Datahistorisk Forening* fortælle om genoplivningen af computere fra 60'erne:

Mandag den 18. maj: Poul-Henning Kamp om RC GIER Computeren fra 1961.

Onsdag den 20. maj: Thorkil Naur om Olivetti Programma 101, bordregnemaskinen fra 1965.

Deltagerantallet er begrænset til 30 for hvert arrangement.

Forslag til nye arrangementer

HITEK's bestyrelse ajourfører løbende en liste over potentielle muligheder for arrangementer. Selv om bestyrelsen er bredt sammensat og har en stor kontaktflade til teknologihistoriske miljøer, er vi alligevel i høj grad afhængige af input fra medlemmerne og andre med interesse for historisk teknologi.

HITEK's arrangementer fastlægges af bestyrelsen halvår for halvår, og de fleste af det kommende halvårs foredrag og ekskursioner udvælges fra den ajourførte liste ud fra aktualitets- og tilgængelighedskriterier. Men i og med at bestyrelsen kun planlægger fra halvår til halvår, er der også rum for at agere meget hurtigt på forslag fra medlemmerne.

Bestyrelsen beder alle der har forslag eller ideer til teknologihistoriske indslag af enhver art om at henvende sig til et af bestyrelsens medlemmer. Dels for at øge kvaliteten af og variationen i HITEK's arrangementer, dels for at vort program i så høj grad som muligt kan komme til at afspejle medlemmernes interesser.

Indmeldelse i HITEK

Indmeldelse kan ske via HITEK's hjemmeside på <https://ida.dk/content/hitek> eller telefonisk til HITEK's sekretariat via telefon 33 18 48 48.

Deltagerlister

IDA Mødecenter vil ikke mere fremlægge deltagerlister ved arrangementerne. Du kan i stedet selv udskrive en deltagerliste på følgende måde:

Login på ida.dk ved **Mit IDA**, vælg **Parlamentarikere**, vælg **Mine arrangementer**. Der kommer så en liste frem med de arrangementer, du er tilmeldt, og herunder kan du se deltagerlisten for de enkelte arrangementer.

HITEK's bestyrelse pr. 1. marts 2014

Civilingeniør **Klaus Thiesen**, *formand* – klaus.thiesen24@gmail.com

Civilingeniør **Palle Sørensen**, *næstformand* – lotteogpalle@mail.dk

Akademiingeniør **Carl Johan Hansen**, *sekretær* – cjhansen22@gmail.com

Cand.scient., ph.d. **Anita Kildebæk Nielsen** – anita.kildebaek@gmail.com

Civilingeniør **Eigil Steen Pedersen** – espprivat@mail.dk

Professor, vicepresident **Ole Mørk Lauridsen** – ole_ml@post3.tele.dk

Ingeniør **Lars Kristian Legård** – brugsebakken@tdcadsl.dk

Cand.scient. **Laila Zwisler**, Teknologihistorie DTU – lazw@fysik.dtu.